

ФОРМУВАННЯ КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНТОСТЕЙ В НУШ

Формування математичної компетентності

Математична компетентність – здатність особи бачити математику в житті, створювати математичні моделі об'єктів, явищ, процесів навколишнього світу, застосовувати досвід математичної діяльності під час виконання навчально-пізнавальних і практично зорієнтованих завдань.

Метою математичної освітньої галузі (згідно з Державним стандартом початкової освіти 2018) року є формування математичної та інших ключових компетентностей; розвиток мислення, здатності розпізнавати й моделювати процеси та ситуації з повсякденного життя, які можна розв'язувати із застосуванням математичних методів, а також здатності робити усвідомлений вибір.

Під час вивчення математики в початковій школі учні зосереджуються на досягненні таких результатів навчання:

- ✓ досліджують ситуації й визначають проблеми, які можна розв'язувати із застосуванням математичних методів;
- ✓ моделюють процеси й ситуації, розробляють стратегії (плани) дій для розв'язування різноманітних задач;
- ✓ критично оцінюють дані, процес і результат розв'язання навчальних і практичних задач;
- ✓ застосовують досвід математичної діяльності для пізнання навколишнього світу.

Формування математичної компетенції здійснюють за змістовими лініями:

« Числа. Дії з числами» - формування обчислювальних навичок.

« Величини» - ознайомлення з основними величинами, їх вимірюванням.

«Математичні вирази. Рівності. Нерівності» - підготовка до вивчення курсу алгебри.

« Просторові відношення. Геометричні фігури» - розвиток просторових уявлень, набуття уміння конструювати, моделювати й креслити геометричні фігури.

« Сюжетні задачі» - формування вміння розв'язувати задачі різних типів.

« Робота з даними – розвиток уміння знаходити та аналізувати інформацію, ознайомлення з математичною символікою та термінологією.

Щоб формувати бажання математично досліджувати реальний світ, потрібно розвивати в учнів логічне мислення і творчість. Використовуючи цікавий матеріал до задач, дає емоційне задоволення від роботи на уроці.

Наочність допомагає ефективніше сформувати математичні уявлення.

Важливо надавати пріоритет завданням на активізацію мовленнєвої діяльності.

Про сформовану математичну компетентність можна сказати, якщо молодший школяр :

- розуміє, навіщо йому потрібна математика;
- знає, як вирішити проблему за допомогою математичних методів;
- логічно міркує та виконує дії за алгоритмом;
- користується графічною і знаковою інформацією; орієнтується у просторі та на площині;
- застосовує обчислювальні й вимірювальні навички на практиці;
- має інтерес до математики.

Формування соціальної компетентності

Соціальна компетентність – здатність у швидкозмінних умовах життя мобілізувати й використовувати знання, навички й установки, ставлення, якості, риси характеру за нових обставин; докладати зусилля для реалізації базових потреб самозбереження, саморозвитку й самореалізації; поводитися оптимістично; визначити власне місце в соціальному оточенні, самостійно знаходити шляхи найефективнішого самовизначення в ньому; оновлювати свої соціальні знання, прагнути до взаємодії, ефективної співпраці з іншими.

Здатність до співробітництва в групі та команді, мобільність; уміння адаптуватись і визначати особисті цілі та виконувати різні ролі й функції в колективі; планувати, розробляти й реалізовувати соціальні проекти індивідуальних і колективних дій; уміння визначати й реалізовувати мету комунікації в залежності від обставин; підтримувати взаємини; розв'язувати проблеми в різних життєвих ситуаціях -це також соціальна компетентність.

Мета формування соціальної компетентності – виховувати ставлення до співпраці, повагу до людського різноманіття, долати упередження та йти на компроміс у процесі взаємодії в суспільстві.

Більшість педагогів погоджуються з думкою, що найважливішою умовою соціальної компетенції учнів є атмосфера емоційної безпеки в класі. У затишному приміщенні класу зменшується напруженість, втома, стресовий стан, збільшується відкритість до всього нового.

Для формування соціальної компетентності використовуються різні технології, методи, прийоми, колективні ігри, робота в групі, робота в парі, робота в команді, ранкове коло і т.п.

ВИСНОВКИ

Як зазначає Державна служба якості освіти: «Компетентнісне навчання спрямоване на роботу з інформацією та опанування учнями компетентностей, умінь і навичок, які допомагають їм бути успішними, конкурентними та цінними на ринку праці».

Компетентнісне навчання – це поєднання знань, умінь та цінностей. Лише в комплексі це дає результат. Знання в цьому випадку – засіб формування умінь. Адже недостатньо просто засвоїти окремі знання й уміння, важливо навчитись їх застосовувати як у типових, так і в нестандартних, нових для дитини ситуаціях. Це дає змогу сформувати ціннісне ставлення до цих знань, навчитись адаптуватись та шукати шляхи ухвалення рішень у різноманітних ситуаціях.

Викладання нової теми за компетентнісного навчання ґрунтується на проблемному та діяльнісному підходах. Такий шлях до розкриття теми довший, але і значно дієвіший. Так учитель формує в учнів не тільки предметні знання та уміння, а і ключові компетентності та наскрізні вміння (м'які навички).

Так, важлива частина компетентнісного підходу включає в себе співпрацю між учнями та вчителем, ведення діалогу та застосування формального оцінювання під час викладання будь-якого навчального предмета.

Компетентнісне навчання – це підхід до навчання, де акцент ставитися на розвиток ключових компетентностей учнів, необхідних для успішної діяльності в сучасному світі. Це навчання передбачає гармонійне поєднання знань, умінь та навичок. Воно дає знання для формування практичних умінь учнів.

Слід зазначити, що кожен урок має бути пов'язаний із життєвими ситуаціями.

Математична компетентність потрібна в різноманітних життєвих обставинах.

Соціальна компетентність особистості дає змогу охопити різні сфери людської діяльності: навчальну, професійну, взаємодію з людьми.

